

Bruxelles, 9. studenoga 2022.
(OR. en)

Međuinstitucijski predmet:
2022/0364 (NLE)

14555/22
ADD 1

POLCOM 162
WTO 208
PECHE 447

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	9. studenoga 2022.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2022) 582 final - ANNEX
Predmet:	PRILOG Prijedlogu odluke Vijeća o sklapanju, u ime Europske unije, Protokola o izmjeni Sporazuma iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2022) 582 final - ANNEX.

Priloženo: COM(2022) 582 final - ANNEX

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 9.11.2022.
COM(2022) 582 final

ANNEX

PRILOG

Prijedlogu odluke Vijeća

**o sklapanju, u ime Europske unije, Protokola o izmjeni Sporazuma iz Marakeša o
osnivanju Svjetske trgovinske organizacije**

PRIVITAK

WT/MIN(22)/33

WT/L/1144

22. lipnja 2022.

Ministarska konferencija

Dvanaesta sjednica

Ženeva, 12.–15. lipnja 2022.

SPORAZUM O SUBVENCIJAMA ZA RIBARSTVO

MINISTARSKA ODLUKA OD 17. LIPNJA 2022.

Ministarska konferencija,

uzimajući u obzir članak X. stavak 1. Sporazuma iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije („Sporazum o WTO-u”),

podsjjećajući na obvezu koju su članice preuzele na jedanaestoj ministarskoj konferenciji WTO-a 2017. u Buenos Airesu da na sljedećoj ministarskoj konferenciji donesu sporazum o sveobuhvatnim i djelotvornim pravilima kojima se zabranjuju određeni oblici subvencija za ribarstvo kojima se doprinosi prekoračenju kapaciteta i prelovu te ukidaju subvencije kojima se doprinosi nezakonitom, neprijavljenom i nereguliranom ribolovu, vodeći računa o tome da bi primjereno i djelotvorno posebno i različito postupanje prema zemljama članicama u razvoju i najmanje razvijenim zemljama članicama trebalo biti sastavni dio tih pregovora,

odlučuje:

1. Protokol o izmjeni Sporazuma o WTO-u priložen ovoj Odluci donosi se i podnosi članicama radi prihvatanja.
2. Protokol je spreman da ga članice prihvate.
3. Protokol stupa na snagu u skladu s odredbama članka X. stavka 3. Sporazuma o WTO-u.
4. Neovisno o članku 9.4. Sporazuma o subvencijama za ribarstvo, skupina za pregovore o pravilima nastavlja pregovore o otvorenim pitanjima iz dokumenata WT/MIN(21)/W/5 i WT/MIN(22)/W/20 u cilju davanja preporuka trinaestoj ministarskoj konferenciji WTO-a o dodatnim odredbama kojima bi se postigao sveobuhvatan dogovor o subvencijama za ribarstvo, među ostalim dodatnim pravilima o određenim oblicima subvencija za ribarstvo kojima se doprinosi prekoračenju kapaciteta i prelovu, vodeći računa o tome da bi primjereno i učinkovito posebno i različito postupanje prema zemljama u razvoju i najmanje razvijenim članicama trebalo biti sastavni dio tih pregovora.

**PROTOKOL O IZMJENI SPORAZUMA IZ MARAKEŠA O OSNIVANJU
SVJETSKE TRGOVINSKE ORGANIZACIJE**

SPORAZUM O SUBVENCIJAMA ZA RIBARSTVO

Članice Svjetske trgovinske organizacije,

uzimajući u obzir Odluku ministarske konferencije u dokumentu WT/MIN(22)/33 – WT/L/1144 donesenu u skladu s člankom X. stavkom 1. Sporazuma iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije („Sporazum o WTO-u”),

sporazumjele su se kako slijedi:

1. Nakon stupanja na snagu ovog Protokola u skladu sa stavkom 4. Prilog 1.A Sporazumu o WTO-u mijenja se umetanjem Sporazuma o subvencijama za ribarstvo, kako je utvrđen u Prilogu ovom Protokolu, nakon Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama.
2. Zadržke se ne mogu izraziti u pogledu nijedne odredbe ovog Protokola.
3. Ovaj je Protokol spreman da ga članice prihvate.
4. Ovaj Protokol stupa na snagu u skladu s člankom X. stavkom 3. Sporazuma o WTO-u¹.
5. Ovaj Protokol polaže se kod glavnog direktora Svjetske trgovinske organizacije koji odmah dostavlja svakoj članici njegovu ovlaštenu presliku i obavijest o svakom njegovu prihvatu u skladu sa stavkom 3.
6. Ovaj se Protokol registrira u skladu s odredbama članka 102. Povelje Ujedinjenih naroda.

Sastavljeno u Ženevi dana sedamnaestog lipnja dvije tisuće dvadeset i druge godine, u po jednom primjerku na engleskom, francuskom i španjolskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova vjerodostojan.

¹ Za potrebe izračuna prihvaćenosti na temelju članka X:3 Sporazuma o WTO-u isprava o prihvatu od strane Europske unije i njezinih država članica računa se kao prihvrat od strane broja članica koji je jednak broju država članica Europske unije koje su članice WTO-a.

SPORAZUM O SUBVENCIJAMA ZA RIBARSTVO

ČLANAK 1.: PODRUČJE PRIMJENE

Ovaj Sporazum primjenjuje se na subvencije u smislu članka 1.1. Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama koje se u smislu članka 2. tog sporazuma odnose na morski ribolov divljih vrsta i aktivnosti povezane s ribolovom na moru^{1, 2, 3}.

ČLANAK 2.: DEFINICIJE

Za potrebe ovog Sporazuma:

- (a) „riba” znači sve vrste živih morskih resursa, neovisno o tome jesu li prerađeni ili nisu;
- (b) „ribolov” znači traženje, privlačenje, pronalaženje, lovljenje, vađenje ili izlov ribe ili svaka aktivnost za koju se može razumno očekivati da će dovesti do privlačenja, pronalaženja, lovljenja, vađenja ili izlova ribe;
- (c) „aktivnosti povezane s ribolovom” znači svaka radnja koja služi kao potpora ili priprema za ribolov, uključujući iskrcaj, pakiranje, preradu, prekrcaj ili prijevoz ribe koja nije prethodno iskrcana u luci, kao i opskrba radnom snagom, gorivom, ribolovnim alatima i drugom robom na moru;
- (d) „plovilo” znači svako plovilo, brod druge vrste ili brod koji se upotrebljava za ribolov ili aktivnosti povezane s ribolovom ili koji je opremljen za upotrebu ili namijenjen upotrebi u tu svrhu;
- (e) „subjekt” znači vlasnik plovila ili bilo koja osoba koja je odgovorna za plovilo, upravlja njime ili ga kontrolira.

¹ Podrazumijeva se da su akvakultura i ribarstvo u unutarnjim vodama isključeni iz područja primjene ovog Sporazuma.

² Podrazumijeva se da se međudržavna plaćanja na temelju sporazuma o pristupu ribarstvu ne smatraju subvencijama u smislu ovog Sporazuma.

³ Podrazumijeva se da se za potrebe ovog Sporazuma subvencija pripisuje članici koja ju je dodijelila, neovisno o zastavi ili registraciji bilo kojeg predmetnog plovila ili državljanstva primatelja.

ČLANAK 3.: SUBVENCije KOJE DOPRINOSE NEZAKONITOM, NEPRIJAVLJENOM ILI NEREGULIRANOM RIBOLOVU⁴

- 3.1. Nijedna članica ne odobrava niti održava subvencije za plovila ili subjekte⁵ koji obavljaju nezakoniti, neprijavljeni i neregulirani (NNN) ribolov ili aktivnosti povezane s ribolovom kojima se podupire ribolov NNN.
- 3.2. Za potrebe članka 3.1. smatra se da plovilo ili subjekt obavlja ribolov NNN ako odluku o postojanju ribolova NNN donese^{6,7}:
- (a) obalna članica, za aktivnosti u područjima pod njezinom jurisdikcijom; ili
 - (b) članica koja je država zastave, za aktivnosti plovila koja plove pod njezinom zastavom; ili
 - (c) relevantna regionalna organizacija ili aranžman za upravljanje ribarstvom (RFMO/A), u skladu sa svojim pravilima i postupcima i relevantnim međunarodnim pravom, među ostalim dostavljanjem pravovremene obavijesti i relevantnih informacija, u područjima i za vrste u svojoj nadležnosti.
- 3.3. (a) Odluka o postojanju ribolova NNN⁸ iz članka 3.2. odnosi se na konačni nalaz članice da su plovilo ili subjekt obavljali ribolov NNN ili konačno uvrštenje takvog plovila ili subjekta na popis regionalne organizacije ili aranžmana za upravljanje ribarstvom.
- (b) Za potrebe članka 3.2. točke (a) zabrana na temelju članka 3.1. primjenjuje se ako se odluka obalne članice temelji na relevantnim činjeničnim informacijama i ako obalna članica članici koja je država zastave i, ako je poznata, članici koja subvencionira osigura sljedeće:
- i. pravovremenu obavijest odgovarajućim kanalima da su plovilo ili subjekt privremeno zadržani radi daljnje istrage o obavljanju ribolova NNN ili da je obalna članica pokrenula istragu o ribolovu NNN, uključujući upućivanja na sve relevantne činjenične informacije, primjenjive zakone i propise, upravne postupke ili druge relevantne mjere;
 - ii. mogućnost razmjene relevantnih informacija⁹ prije donošenja odluke kako bi se takve informacije mogle uzeti u obzir u konačnoj odluci. Obalna članica može utvrditi način i vremensko razdoblje razmjene takvih informacija; i

⁴ „Nezakoniti, neprijavljeni i neregulirani (NNN) ribolov” odnosi se na aktivnosti iz stavka 3. *Međunarodnog akcijskog plana za sprečavanje nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova, odvrćanje od njega i njegovo zaustavljanje* koji je Organizacija UN-a za hranu i poljoprivredu (FAO) usvojila 2001.

⁵ Za potrebe članka 3., pojam „subjekt” znači subjekt u smislu članka 2. točke (e) u trenutku kršenja zabrane ribolova NNN. Podrazumijeva se da se zabrana odobrenja ili održavanja subvencija za subjekte koji obavljaju ribolov NNN primjenjuje na subvencije za ribolov i aktivnosti povezane s ribolovom na moru.

⁶ Ništa u ovom članku ne smije se tumačiti kao obveza članica da pokreću istrage u pogledu ribolova NNN ili donose odluke o postojanju ribolova NNN.

⁷ Ništa u ovom članku ne smije se tumačiti tako da utječe na nadležnost subjekata navedenih u relevantnim međunarodnim ispravama ili da se time dodjeljuju nova prava navedenim subjektima za donošenje odluka o postojanju ribolova NNN.

⁸ Ništa u ovom članku ne smije se tumačiti kao odgoda odluke o postojanju ribolova NNN ili tako da utječe na njezinu valjanost i izvršivost.

⁹ To među ostalim može biti mogućnost dijaloga ili pisane razmjene informacija ako to zatraži država zastave ili članica koja subvencionira.

- iii. obavijest o konačnoj odluci i svim izrečenim sankcijama, uključujući, ako je primjenjivo, njihovo trajanje.

Obalna članica dostavlja odluku o postojanju ribolova NNN Odboru iz članka 9.1. (koji se u ovom Sporazumu naziva „Odbor”).

- 3.4. Pri određivanju trajanja primjene zabrane iz članka 3.1. članica koja subvencionira uzima u obzir prirodu, težinu i ponavljanje ribolova NNN koji su počinili plovilo ili subjekt. Zabrana iz članka 3.1. primjenjuje se barem dok je snazi sankcija¹⁰ koja proizlazi iz odluke na temelju koje je uvedena zabrana ili barem dok su plovilo ili subjekt na popisu regionalne organizacije ili aranžmana za upravljanje ribarstvom, što god je dulje.
- 3.5. Članica koja subvencionira obavješćuje Odbor u skladu s člankom 8.3. o mjerama koje poduzela na temelju članka 3.1.
- 3.6. Ako članica koja je država luke obavijesti članicu koja subvencionira da postoje jasne osnove za tvrdnju da je plovilo u jednoj od njezinih luka obavljalo ribolov NNN, članica koja subvencionira uzet će u obzir primljene informacije i poduzeti odgovarajuće mjere u pogledu svojih subvencija.
- 3.7. Svaka članica mora imati zakone, propise i/ili upravne postupke za sprečavanje odobravanja ili održavanja subvencija iz članka 3.1., uključujući postojećih subvencija u trenutku stupanja na snagu ovog Sporazuma.
- 3.8. Subvencije koje su odobrile ili održavaju zemlje članice u razvoju, uključujući najmanje razvijene zemlje članice, do i unutar isključivoga gospodarskog pojasa (IGP) izuzimaju se iz mjera na temelju članaka 3.1. i 10. ovog Sporazuma na razdoblje od dvije godine od datuma njegova stupanja na snagu.

ČLANAK 4.: SUBVENCije ZA PRELOVLJENE STOKOVE

- 4.1. Nijedna članica ne odobrava niti održava subvencije za ribolov ili aktivnosti povezane s ribolovom prelovljenih stokova.
- 4.2. Za potrebe ovog članka riblji je stok prelovljen ako ga takvim smatra obalna članica pod čijom se jurisdikcijom obavlja ribolov ili regionalna organizacija ili aranžman za upravljanje ribarstvom u područjima i za vrste u svojoj nadležnosti, na temelju dostupnih znanstvenih dokaza.
- 4.3. Neovisno o članku 4.1., članica može odobriti ili održavati subvencije iz članka 4.1. ako se takve subvencije ili druge mjere provode radi obnove stoka na biološki održivu razinu¹¹.
- 4.4. Subvencije koje su odobrile ili održavaju zemlje članice u razvoju, uključujući najmanje razvijene zemlje članice, do i unutar isključivoga gospodarskog pojasa (IGP) izuzimaju se iz mjera na temelju članaka 4.1. i 10. ovog Sporazuma na razdoblje od dvije godine od datuma njegova stupanja na snagu.

ČLANAK 5.: OSTALE SUBVENCije

¹⁰ Sankcije se ukidaju u skladu s propisima ili postupcima nadležnog tijela koje je donijelo odluku iz članka 3.2.

¹¹ Za potrebe ovog stavka biološki održiva razina jest razina koju je utvrdila obalna članica koja ima jurisdikciju nad područjem na kojem se obavljaju ribolov ili aktivnosti povezane s ribolovom na temelju referentnih mjerila kao što su referentni održivi prinos (MSY) ili druga referentna mjerila i koja odgovara dostupnim podacima o ribarstvu; ili relevantna regionalna organizacija ili aranžman za upravljanje ribarstvom u područjima i za vrste u svojoj nadležnosti.

- 5.1. Nijedna članica ne odobrava niti održava subvencije za ribolov ili aktivnosti povezane s ribolovom izvan jurisdikcije obalne članice ili obalne nečlanice i izvan nadležnosti relevantne organizacije ili aranžmana za upravljanje ribarstvom.
- 5.2. Članica s posebnom pažnjom i na suzdržani način odobrava subvencije plovilima koja ne plove pod njezinom zastavom.
- 5.3. Članica s posebnom pažnjom i na suzdržani način odobrava subvencije za ribolov ili aktivnosti povezane s ribolovom u pogledu stokova čiji status nije poznat.

ČLANAK 6.: POSEBNE ODREDBE ZA NAJMANJE RAZVIJENE ZEMLJE ČLANICE

Članica na suzdržani način pokreće pitanja koje se odnose na najmanje razvijene zemlje članice, a u razmatranim se rješenjima uzima u obzir posebna situacija dotične najmanje razvijene zemlje članice, ako postoji.

ČLANAK 7.: TEHNIČKA POMOĆ I IZGRADNJA KAPACITETA

U svrhu provedbe pravila iz ovog Sporazuma članicama koje su zemlje u razvoju, uključujući najmanje razvijene zemlje članice, pruža se ciljana tehnička pomoć i pomoć u izgradnji kapaciteta. Kao potpora toj pomoći uspostavlja se dobrovoljni mehanizam financiranja WTO-a u suradnji s relevantnim međunarodnim organizacijama kao što su Organizacija Ujedinjenih naroda za hranu i poljoprivredu (FAO) i Međunarodni fond za poljoprivredni razvoj. Doprinosi članica WTO-a mehanizmu isključivo su dobrovoljni i ne isplaćuju se iz redovnih proračunskih sredstava.

ČLANAK 8.: OBAVJEŠĆIVANJE I TRANSPARENTNOST

- 8.1. Ne dovodeći u pitanje članak 25. Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama i kako bi se ojačalo i poboljšalo obavješćivanje o subvencijama za ribarstvo te omogućio učinkovitiji nadzor provedbe obveza povezanih sa subvencijama za ribarstvo, svaka članica
 - (a) u okviru redovitog obavješćivanja o subvencijama za ribarstvo na temelju članka 25. Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama^{12,13} dostavlja sljedeće informacije: tip ili vrstu ribolovne aktivnosti koja se subvencionira;
 - (b) u mjeri u kojoj je to moguće, u okviru redovitog obavješćivanja o subvencijama za ribarstvo na temelju članka 25. Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama^{12,13} dostavlja sljedeće informacije:
 - i. stanje ribljih stokova u ribolovu koji se subvencionira (npr. prelovljeni stok, stok čiji je ribolov maksimalno održiv ili nedovoljno izlovljeni stok) i primijenjena referentna mjerila te podatak o tome dijele li se takvi

¹² Za potrebe članka 8.1. članice te informacije dostavljaju uz sve informacije koje se zahtijevaju u skladu s člankom 25. Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama i kako je utvrđeno u upitniku koji upotrebljava Odbor za subvencije i kompenzacijske mjere, na primjer G/SCM/6/Rev.1.

¹³ Za najmanje razvijene zemlje članice i članice koje su zemlje u razvoju s godišnjim udjelom u ukupnoj količini morskog ulova koji prema najnovijim objavljenim podacima FAO-a koje je objavilo Tajništvo WTO-a ne premašuje 0,8 % dodatne informacije iz ovog podstavka mogu se dostavljati svake četiri godine.

- stokovi¹⁴ s nekom drugom članicom ili njima upravlja regionalna organizacija ili aranžman za upravljanje ribarstvom;
- ii. mjere na snazi za očuvanje i upravljanje relevantnim ribljim stokom;
 - iii. kapacitet flote u ribolovu koji se subvencionira;
 - iv. naziv i identifikacijski broj ribarskog plovila ili ribarskih plovila koja primaju subvenciju; i
 - v. podaci o ulovu po vrstama ili skupinama vrsta u ribolovu koji se subvencionira¹⁵.
- 8.2. Svaka članica svake godine pisanim putem obavješćuje Odbor o popisu plovila i gospodarskih subjekata za koje je utvrdila da obavljaju ribolov NNN.
- 8.3. Svaka članica u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma obavješćuje Odbor o postojećim mjerama ili mjerama koje su poduzete kako bi se osigurala provedba ovog Sporazuma i upravljanje njime, uključujući mjere poduzete za provedbu zabrana iz članaka 3., 4. i 5. Svaka članica također odmah obavješćuje Odbor o svim naknadnim promjenama tih mjera i o novim mjerama poduzetima za provedbu zabrana iz članka 3.
- 8.4. Svaka članica u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma Odboru dostavlja opis svojeg režima ribarstva s upućivanjima na svoje zakone, propise i upravne postupke relevantne za ovaj Sporazum te odmah obavješćuje Odbor o svim naknadnim izmjenama. Članica tu obvezu može ispuniti tako da Odboru dostavi valjanu elektroničku poveznicu na svoje internetske stranice ili druge odgovarajuće službene internetske stranice na kojoj su navedene te informacije.
- 8.5. Članica može od članice koja obavješćuje zatražiti dodatne informacije u vezi s obavijestima i informacijama dostavljenima na temelju ovog članka. Članica koja obavješćuje na taj zahtjev odgovara što je prije moguće pisanim putem i na sveobuhvatan način. Ako neka članica smatra da druga članica nije dostavila obavijest ili informaciju iz ovog članka, o tome može obavijestiti tu članicu ili Odbor.
- 8.6. Nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma članice pisanim putem obavješćuju Odbor o svim regionalnim organizacijama ili aranžmanima za upravljanje ribarstvom čije su članice. Ta se obavijest sastoji barem od teksta pravnog instrumenta o osnivanju regionalne organizacije ili aranžmana za upravljanje ribarstvom, područja i vrsta u njihovoj nadležnosti, informacija o stanju ribljih stokova kojima upravljaju, opisa mjera očuvanja i upravljanja, pravila i postupaka kojima uređuju utvrđivanje postojanja ribolova NNN te ažuriranih popisa plovila i/ili gospodarskih subjekata za koje su utvrdili da obavljaju ribolov NNN. Tu obavijest može dostaviti jedna članica ili skupina članica¹⁶. O svim promjenama tih informacija odmah se obavješćuje Odbor. Tajništvo Odbora vodi popis regionalnih organizacija ili aranžmana za upravljanje ribarstvom prijavljenih u skladu s ovim člankom.

¹⁴ Pojam „zajednički stokovi” odnosi se na stokove u IGP-ima dviju ili više obalnih članica ili na stokove koji se nalaze i unutar IGP-a i na području izvan njega i uz njega.

¹⁵ Za ribolov više vrsta članica umjesto toga može dostaviti druge relevantne i dostupne podatke o ulovu.

¹⁶ Ta se obveza može ispuniti davanjem valjane elektroničke poveznice na internetske stranice članice koja obavješćuje ili druge odgovarajuće službene internetske stranice na kojoj su navedene te informacije.

- 8.7. Članice potvrđuju da obavijest o mjeri ne dovodi u pitanje (a) njezin pravni status na temelju GATT-a iz 1994., Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama ili ovog Sporazuma; (b) učinke mjere na temelju Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama; ili (c) prirodu same mjere.
- 8.8. Ničim u ovom članku ne zahtijeva se dostavljanje povjerljivih informacija.

ČLANAK 9.: INSTITUCIONALNI ARANŽMANI

- 9.1. Osniva se Odbor za subvencije u ribarstvu koji se sastoji od predstavnika svake članice. Odbor izabire svojeg predsjednika, a sastaje se najmanje dvaput godišnje i na zahtjev bilo koje članice kako je predviđeno relevantnim odredbama ovog Sporazuma. Odbor izvršava zadaće koje su mu povjerene na temelju ovog Sporazuma ili koje su mu povjerile članice te članicama pruža mogućnost savjetovanja o bilo kojem pitanju koje se odnosi na provedbu ovog Sporazuma ili ostvarivanje njegovih ciljeva. Tajništvo WTO-a djeluje kao tajništvo Odbora.
- 9.2. Odbor ispituje sve informacije dostavljene u skladu s člancima 3. i 8. i ovim člankom najmanje svake dvije godine.
- 9.3. Odbor svake godine preispituje provedbu i funkcioniranje ovog Sporazuma uzimajući u obzir njegove ciljeve. Odbor svake godine obavješćuje Vijeće za trgovinu robom o razvoju događaja tijekom razdoblja obuhvaćenog takvim preispitivanjima.
- 9.4. Najkasnije pet godina od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma i svake tri godine nakon toga Odbor preispituje funkcioniranje ovog Sporazuma radi utvrđivanja izmjena koje su potrebne za poboljšanje funkcioniranja ovog Sporazuma s obzirom na njegove ciljeve. Odbor prema potrebi može Vijeću za trgovinu robom podnijeti prijedloge za izmjenu teksta ovog Sporazuma, među ostalim, s obzirom na iskustvo stečeno njegovom primjenom.
- 9.5. Odbor održava bliski kontakt s FAO-om i drugim relevantnim međunarodnim organizacijama u području upravljanja ribarstvom, uključujući relevantne regionalne organizacije ili aranžmane za upravljanje ribarstvom.

ČLANAK 10.: RJEŠAVANJE SPOROVA

- 10.1. Odredbe članka XXII. i XXIII. GATT-a iz 1994. razrađene i primijenjene u Dogovoru o rješavanju sporova primjenjuju se na savjetovanja i rješavanje sporova u okviru ovog Sporazuma, osim ako njime nije predviđeno drukčije¹⁷.
- 10.2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., odredbe članka 4. Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama¹⁸ primjenjuju se na savjetovanja i rješavanje sporova na temelju članka 3., 4. i 5. ovog Sporazuma.

ČLANAK 11.: ZAVRŠNE ODREDBE

- 11.1. Osim kako je predviđeno člancima 3. i 4., ništa u ovom Sporazumu ne sprečava članicu da dodijeli subvenciju za pomoć u slučaju katastrofe¹⁹, pod uvjetom da je subvencija:

¹⁷ Članak XXIII. podstavak 1. točke (b) i (c) GATT-a iz 1994. i članak 26. Dogovora o rješavanju sporova ne primjenjuju se na rješavanje sporova na temelju ovog Sporazuma.

¹⁸ Za potrebe ovog članka pojam „zabranjena subvencija” iz članka 4. Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama odnosi se na subvencije koje podliježu zabrani iz članka 3., članka 4. ili članka 5. ovog Sporazuma.

- (a) ograničena na pomoć u određenoj katastrofi;
 - (b) ograničena na pogođeno zemljopisno područje;
 - (c) vremenski ograničena; i
 - (d) u slučaju subvencija za obnovu, ograničena na vraćanje pogođenog ribolova i/ili pogođene flote na razinu prije katastrofe.
- 11.2. (a) Ovaj Sporazum, uključujući sve nalaze, preporuke i dodjele u vezi s njime, nema pravne posljedice u pogledu teritorijalnih pretenzija ili određivanja granica na moru.
- (b) Povjerenstvo osnovano u skladu s člankom 10. ovog Sporazuma ne donosi zaključke ni o jednom zahtjevu kojim bi se od njega tražilo da svoje zaključke temelji na izraženim teritorijalnim pretenzijama ili određivanju granica na moru²⁰.
- 11.3. Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se niti se primjenjuje na način kojim se dovode u pitanje nadležnost, prava i obveze članica koje proizlaze iz međunarodnog prava, uključujući pravo mora²¹.
- 11.4. Osim ako je drukčije predviđeno, ništa u ovom Sporazumu ne podrazumijeva da je članica obvezana mjerama ili odlukama regionalnih organizacija ili aranžmana za upravljanje ribarstvom čija nije članica ili s kojima surađuje kao nečlanica, niti da priznaje regionalnu organizaciju ili aranžman za upravljanje ribarstvom.
- 11.5. Ovim se Sporazumom ne mijenjaju niti se poništavaju prava i obveze na temelju Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama.

ČLANAK 12.: RASKID SPORAZUMA AKO SE NE DONESU SVEOBUH VATNA PRAVILA

Ako se sveobuhvatna pravila ne donesu u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma i ako Glavno vijeće ne odluči drukčije, ovaj Sporazum odmah prestaje važiti.

¹⁹ Podrazumijeva se da se ta odredba ne primjenjuje na gospodarske ili financijske krize.

²⁰ To se ograničenje primjenjuje i na arbitra imenovanog u skladu s člankom 25. Dogovora o rješavanju sporova.

²¹ Uključujući pravila i postupke regionalnih organizacija ili aranžmana za upravljanje ribarstvom.